

Vergaderjaar 2009–2010

31 568

Staatkundig proces Nederlandse Antillen

Nr. 63

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN
EN KONINKRIJKSRELATIES**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 december 2009

Antillen en de staatssecretaris van Justitie de samenwerkingsovereenkomst verbetertraject Bon Futuro ondertekend. Per brief van 29 juni 2009 (kamerstuk 31 568, nr. 47) heb ik uw Kamer hierover geïnformeerd en toegezegd om in december verslag te doen van de vorderingen. Middels deze brief geef ik uitvoering aan deze toezegging.

Het doel van de samenwerking is om te komen tot een duurzaam veilige inrichting, voor gedetineerden én personeel, die voldoet aan de internationale normen. Daarnaast gaat het om het optimaliseren van de veiligheid door het verbeteren van de bejegening in, en de bedrijfsvoering van Bon Futuro. Op korte termijn wordt er gestreefd naar een hermetisch gesloten ringen toegangsbeveiliging en het verwijderen van contrabande uit de inrichting.

Naar aanleiding van de samenwerkingsovereenkomst verbetertraject Bon Futuro is afgesproken dat Nederland ondersteuning levert op basis van een gezamenlijk op te stellen integraal plan van aanpak .

Het creëren van draagvlak onder het personeel van Bon Futuro voor de inzet van het Nederlandse personeel kost tijd, maar is essentieel om duurzame verbeteringen binnen de inrichting te bewerkstelligen. Afgelopen maanden zijn gebruikt om in te werken, kennis te maken, plannen op te stellen en deelprojecten op te starten. Het Nederlandse team is samen met de directeur Bon Futuro en groepen lokale medewerkers volop aan de slag om uitvoering te gaan geven aan deze plannen. De komende periode zal het, zeker met de inzet van het executieve personeel, aankomen op de daadwerkelijke uitvoering van de plannen en zal de situatie binnen de inrichting naar verwachting zichtbaar verbeteren. Hierna zal ik nader ingaan op deze inzet.

Inzet Nederlands personeel

Om verbeteringen in de organisatie van binnenuit te bewerkstelligen, zijn door de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) niet alleen managementleden, maar ook afdelingshoofden en leden van de Landelijke Bijzondere Bijstand (LBB) uitgezonden. Door middel van twinning, coaching en intensieve samenwerking zullen zij hun kennis overdragen aan het lokale personeel.

Op deze wijze zullen de door te voeren verbeteringen binnen de organisatie geborgd worden en ook na het vertrek van de DJI'ers stand houden.

Het managementteam, bestaande uit twee managers, een hoofd beveiliging, een stafondersteuner en vier afdelingshoofden zal gedurende drie jaar ondersteuning bieden. De managers en het hoofd beveiliging zijn sinds september jl. daadwerkelijk binnen de inrichting actief. De inzet van de afdelingshoofden heeft helaas tot begin oktober geduurd omdat hier eerst draagvlak voor gecreëerd moest worden. Ik heb uw Kamer hier op 5 oktober jl. over geïnformeerd (Kamerstuk 31 568, nr. 55).

De LBB'ers worden gedurende een half jaar ingezet binnen de inrichting. Er zijn diverse teams die per keer voor een periode van acht weken worden ingezet. In totaal zullen er dagelijks dertig LBB'ers binnen de inrichting actief zijn. Er is gekozen voor de inzet van de LBB omdat deze eenheid speciaal getraind is voor crisissituaties. Het eerste team LBB'ers is op 6 december op Curaçao aangekomen. Na een korte inwerkperiode zullen zij worden ingezet bij de ringbeveiliging, de toegangsbeveiliging en de bemanning van statische posten. Daarnaast zullen zij een grootschalige schoonmaakactie voorbereiden, waarbij alle contrabande (wapens, drugs, mobiele telefoons, ect.) uit de inrichting worden verwijderd.

Plan van aanpak

In september is er een integraal plan van aanpak opgesteld door het management van de gevangenis (directeur Bon Futuro en DJI-managers) en vertegenwoordigers van de vakbonden. Het plan van aanpak wordt thans nader ingevuld. Er worden deelplannen gemaakt en er wordt een inventarisatie gemaakt van de reeds lopende projecten, zodat deze kunnen worden afgestemd op het opgestarte verbetertraject. Binnen de inrichting wordt door de DJI'ers hard gewerkt om het draagvlak onder het personeel te vergroten en hen te enthousiasmeren voor het plan van aanpak. Er is intensief contact met ketenpartners zoals de politie, brandweer en het openbaar ministerie om procedures zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Ook worden er gesprekken gevoerd met de commissie die door de Nederlands-Antilliaanse minister van Justitie is belast met het monitoren van de vordering op het gebied van de CPT aanbevelingen.

Vorderingen binnen de inrichting

Binnen de bedrijfsvoering van Bon Futuro zijn veel problemen geconstateerd. De organisatie heeft gedurende lange tijd niet naar behoren gefunctioneerd. Een belangrijk punt van het verbetertraject is het verbeteren van de organisatiestructuur, zodat er effectiever en efficiënter gewerkt kan worden. Verbeteringen in de bedrijfsvoering dienen stap voor stap te worden doorgevoerd. De eerste stappen zijn inmiddels gezet, zo worden er dienstroosters, procedures en werkafspraken gemaakt en ingevoerd. Er wordt momenteel een inventarisatie gemaakt van de reeds lopende projecten binnen Bon Futuro. Het is van groot belang dat deze worden ingepast in het verbetertraject, zodat alle projecten op elkaar zijn afgestemd. Ook wordt bijvoorbeeld een opleidingsplan voorbereid.

De gedetineerdenadministratie is onlangs gedigitaliseerd. Hierdoor verloopt het aanmeldingsproces van nieuwe gedetineerden beter en is beschikbare informatie over de gedetineerden beter inzichtelijk.

Het personeelstekort is een terugkerend punt van zorg binnen Bon Futuro. Zonder voldoende gekwalificeerd personeel is het onmogelijk de inrichting goed te laten functioneren. Thans worden unithoofden geworven. Zodra deze zijn geselecteerd, kunnen ze in het verbetertraject meewerken. Voor wat betreft het overige penitentiaire personeel zal de komende tijd winst te behalen zijn door een efficiëntere inzet (betere werkroosters). Op de korte termijn zal de inzet van LBB-ers tijdelijk verlichting brengen en tijd geven om nieuw personeel te werven.

Een belangrijke ontwikkeling binnen Bon Futuro is dat er wordt gewerkt aan het differentiëren van diverse afdelingen. Momenteel is de Forensische Observatie en Begeleidings Afdeling (FOBA) in werking en wordt een Jong Volwassen afdeling (JOVO) vorm gegeven. Door de jongeren apart te detineren kunnen zij op gespecialiseerde wijze worden begeleid en kan er een speciaal dagprogramma worden samengesteld.

De twee grote zorgpunten op korte termijn zijn de brandveiligheid en de hygiëne binnen de inrichting. De brandweer heeft een rapport opgesteld met daarin een groot aantal knelpunten aangaande de brandveiligheid. Maatregelen die op korte termijn genomen konden worden, zijn inmiddels genomen. Er is in overleg met de brandweer een ontruimingsplan opgesteld, er zijn blusmiddelen besteld en er is een nieuw rooster ingesteld zodat 24 uur per dag alle posten bemand zijn, zodat brand gesignaleerd kan worden en er adequate actie kan worden ondernomen. Daarnaast wordt momenteel onderzocht welke maatregelen op de middellange en lange termijn genomen moeten worden.

Voor wat betreft de hygiëne is inmiddels een plan opgesteld om de inrichting grondig schoon te gaan maken. Naar verwachting zal dit plan in januari worden uitgevoerd. Door grondige schoonmaak zal niet alleen de hygiëne voor gedetineerden, personeel en bezoekers verbeteren, het zal ook ten goede komen aan de veiligheid doordat de controle van de cellen eenvoudiger wordt en de controle op invoer van contrabande makkelijker wordt.

Tot slot wordt momenteel een aantal bouwkundige zaken opgepakt. De verbouwing van de toegangspoort is bijna gereed. Hierdoor wordt de controle van bezoekers en gedetineerden beter. Er wordt volop verbouwd en gebouwd aan de vreemdelingendetentie. De faciliteiten worden verbeterd en er wordt ook gewerkt aan een luchtplaats. Naar verwachting wordt begin januari 2010 een intercomsysteem aangelegd, zodat vanuit cellen gecommuniceerd kan worden met de meldkamer.

Ten slotte

Ik heb u in deze brief een uitgebreid en gedetailleerd overzicht gegeven van de activiteiten die zijn gestart, en die moeten leiden tot een duurzame verbetering van de situatie in Bon Futuro. Met uitzondering van een aantal concrete maatregelen bevinden de meeste activiteiten zich nog in de «planfase». De komende maanden zal de nadruk liggen op daadwerkelijke, zichtbare en merkbare verbeteringen in Bon Futuro. Hierbij staat voorop dat de veiligheid van gevangenen en personeel gewaarborgd is. Met het land Nederlandse Antillen en het toekomstige land Curaçao zal intensief worden samengewerkt om dit verbetertraject uit te voeren en Bon Futuro CPT-proof te maken. Het Land Nederlandse Antillen en het toekomstige Land Curaçao zullen hun verantwoordelijkheid moeten

nemen en moeten waarborgen dat er voldoende middelen beschikbaar zijn voor de normale bedrijfsvoering, de noodzakelijke verbeteringen de duurzame borging van de gemaakte verbeteringen op hun begroting. Komend voorjaar zal de Gouverneur van de Nederlandse Antillen mij zijn derde rapportage aanbieden inzake de implementatie en uitvoering van de genomen en te nemen maatregelen naar aanleiding van de rapportage van het CPT uit 2007. Ook de voortgang binnen Bon Futuro zal in deze rapportage aan bod komen. Ik zal deze rapportage te zijner tijd aan uw Kamer doen toekomen. Daarnaast zal ik u medio april opnieuw informeren over de voortgang van het verbetertraject.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A. Th. B. Bijleveld-Schouten